IX. KISHI ISBILERMENLIK (BIZNES)

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında JAÓ niń **48,4 %** ti kishi biznes subyektleri úlesine tuwra keledi.

2022-jıldıń yanvar-mart aylarında **1800** jańa kishi kárxana hám mikrofirmalar (fermer hám diyqan xojalıqlarsız) shólkemlestirildi.

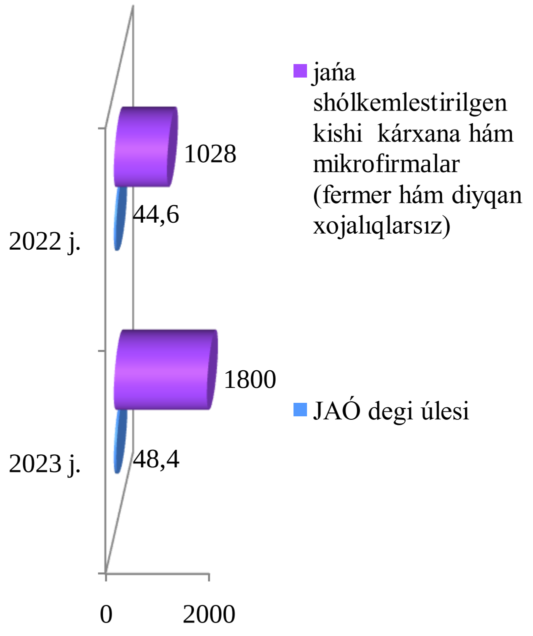

Eń kóp jańadan ashilǵan kishi kárxana hám mikrofirmalar: sanaat tarawında 566, sawda tarawında 499, awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıǵında 250, jasaw hám awqatlanıwda 76 hámde qurılıs tarawında 71, tasıw hám saqlaw tarawlarında 51, quradı.

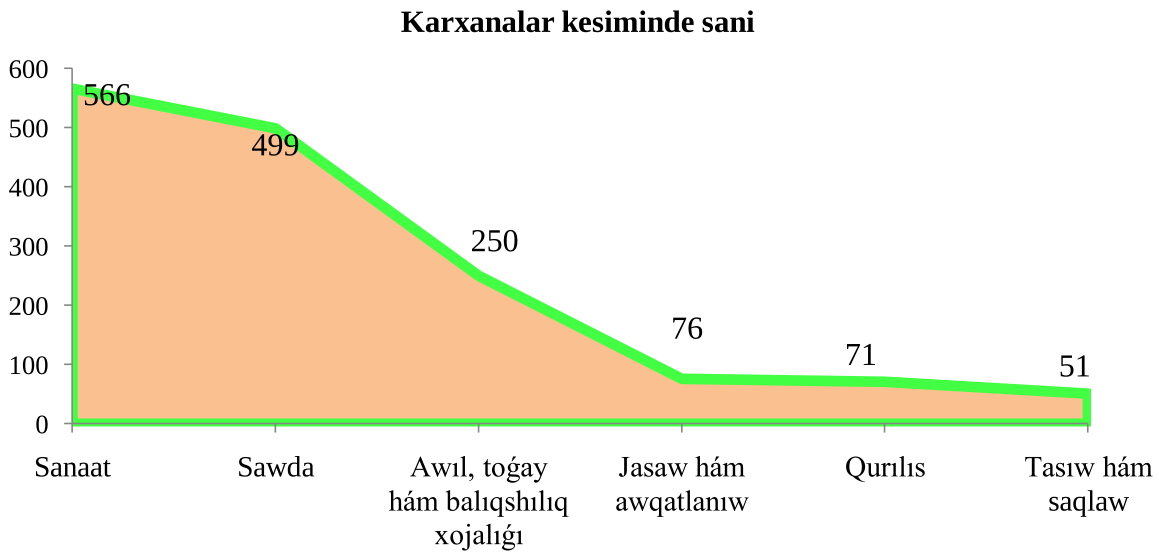

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında jalpı aymaqlıq ónimniń 48,4 % ti (2022-jıldıń yanvar-mart aylarına salıstırǵanda 44,6 %) kishi biznes subyektleri tárepinen islep shıǵarıldı.

- sanaat ónimleri islep shıǵarıw kólemi 758,4 mlrd. somdı (jámi sanaat islep shıǵarıwdıń 19,9 %) quradı; (sanaat tarawında háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 3301 di quradı).

- awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıqlarınıń islep shıǵarılǵan ónimler 1269,8 mlrd som (kórsetilgen xızmetler)di qurap, (awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıqları jalpı óniminiń 94,9 %) quradı; tarawda háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 2954 di quradı).

- 717,1 mlrd. somlıq investiciyalar (ulıwma investiciyalar kóleminiń 34,5 %) 2022 jıldıń yanvar-mart aylarına salıstırǵanda 91,3 % quradı;

- qurılıs jumısları 934,7 mlrd. som bolıp (ulıwma qurılıs jumısları kóleminiń 94,9 %) (qurılıs tarawında háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 1814 ni quradı).

- avtomobil transportı júk aylanısınıń 2,9 % (respublika jámi avtomobil' transportı júk aylanısınıń 84,9 %), jolawshı aylanısınıń bolsa 2,9 % (ulıwma jolawshı aylanısınıń 97,9 %) kóbeyiwi támiyinlendi; tarawda háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 834 ti quradı).

- usaqlap satıw tovar aylanısı 1879,1 mlrd. som ulıwma kóleminiń 95,9 %, xızmetler ulıwma kólemi 1391,5 mlrd. som tiyisli túrde 51,3 % háreket etip turǵan isbilermenlik subyektleri sanı 6557 ti quradı).

-8,1 mln. AQSh dollar (ulıwma eksport kóleminiń 11,9 %) 26,5 mln. AQSh dolları (ulıwma import kóleminiń 48,2 %) (esabat dáwirinde 64 kishi isbilermenlik subyektleri tárepinen eksport hámde 132 subyektler tárepinen import operaciyaları ámelge asırıldı).

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında kishi isbilermenlik subyektleriniń tiykarǵı ekonomikalıq kórsetkishleri

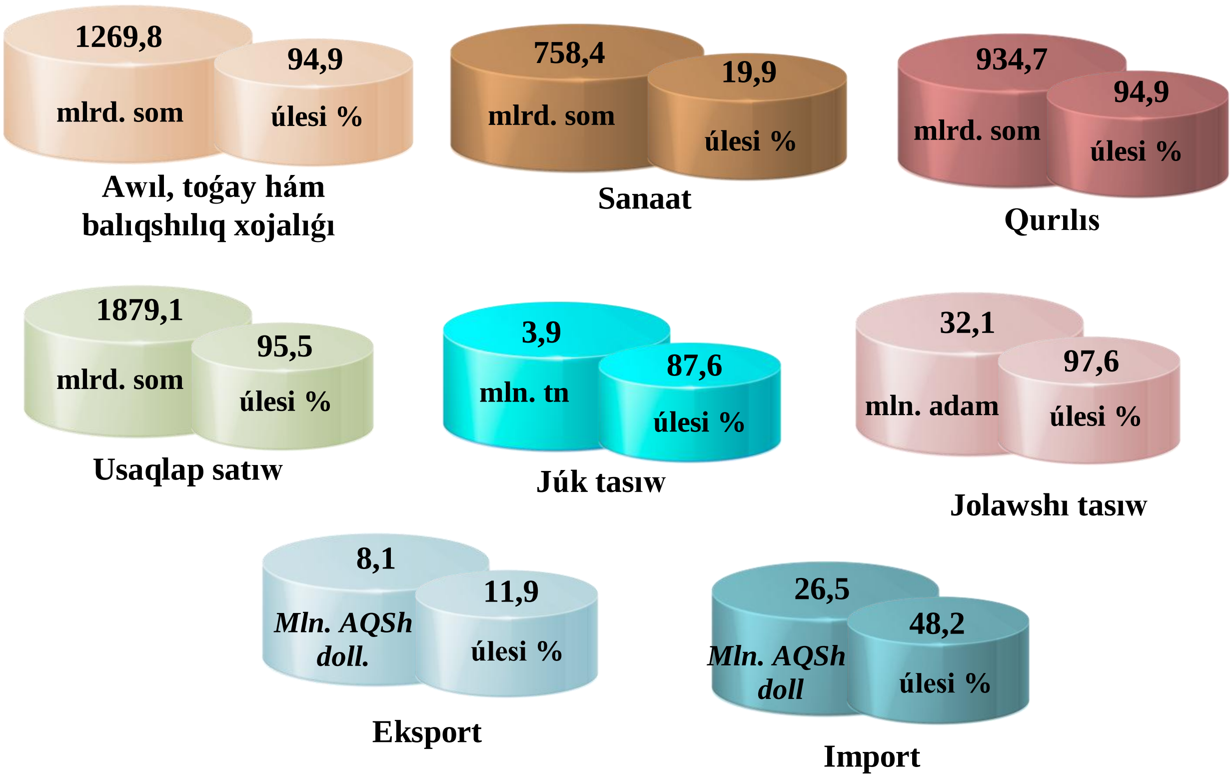

	Kishi isbilermenlik subyektleri ónimi (jumıslar, xızmetler) kólemi, mlrd.som	*Kishi isbilermenlik subyektleri ónimi (jumıslar, xızmetler) kóleminde jeke sektor úlesi, % esabında*
Awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıǵı	1269,8	94,9
Sanaat	758,4	19,9
Qurılıs	934,7	94,9
Usaqlap satıw	1879,1	95,5
Júk tasıw, *mln tn.*	3,9	87,6
Jolawshı tasıw, *mln.adam*	32,1	97,6
Eksport, *mln. AQSh doll.*	8,1	11,9
Import, *mln. AQSh doll.*	26,5	48,2

Jalpı aymaqlıq ónim hám ekonomika tarawlarındağı (jumıslar, xızmetler) ulıwma kóleminde kishi isbilermenliktiń úlesi ózgeriwi

(ulıwma kólemge salıstırǵanda % esabında)

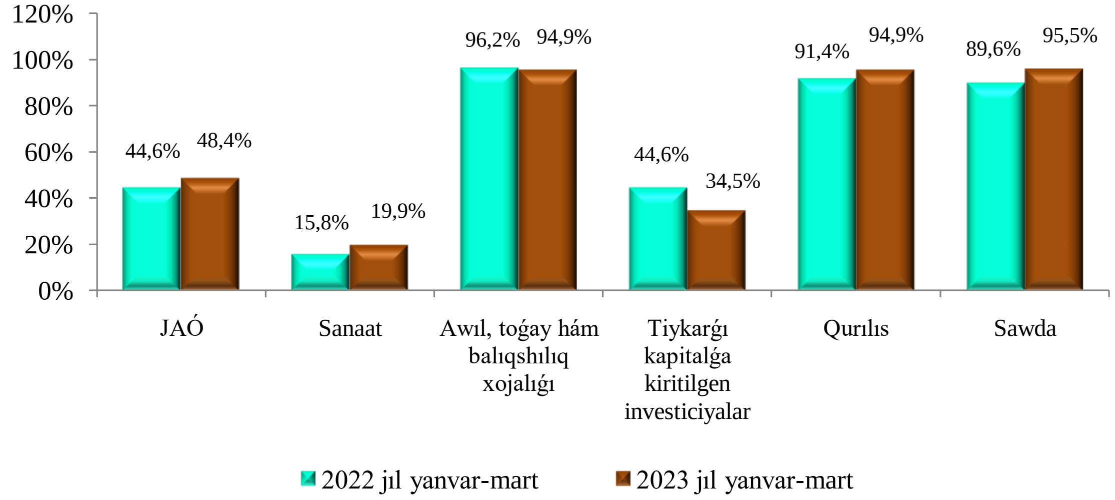

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında 25687 kishi kárxana hám mikrofirmalar (diyqan hám fermer xojalıqlarınan tısqarı) mámleket diziminen ótkerilgen bolıp, ótken - jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda (21738) 118,1 procentti quradı.

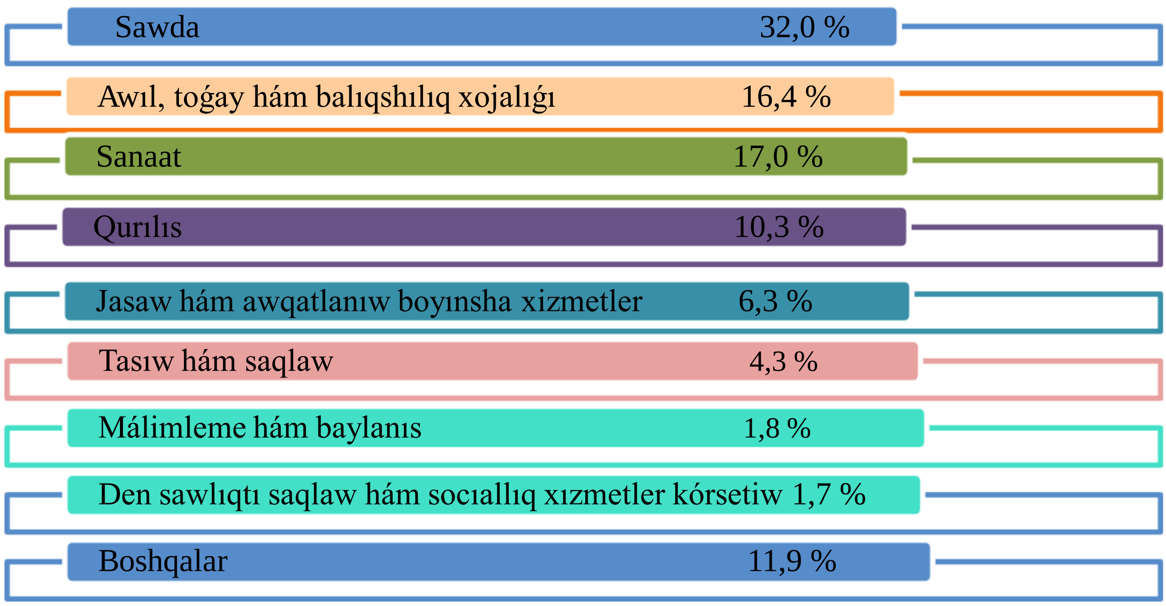

Ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha eń kóp kishi kárxana hám mikrofirmalar sawda tarawında (barlıq dizimge alınǵanlardıń 32,0 %), awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıǵı (16,4 %), sanaat (17,0 %), qurılıs (10,3 %), jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetler (6,3 %), tasıw hám saqlaw (4,3 %), málimleme hám baylanısta (1,8 %) hámde den sawlıqtı saqlaw hám socıallıq xızmetler kórsetiw (1,7 %) dizimnen ótkerilgen.

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında jańadan ashılǵan kishi kárxana hám mikrofirmalardıń ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha úlesi
(diyqan hám fermer xojalıqlarsız, jámine salıstırǵanda % esabında)

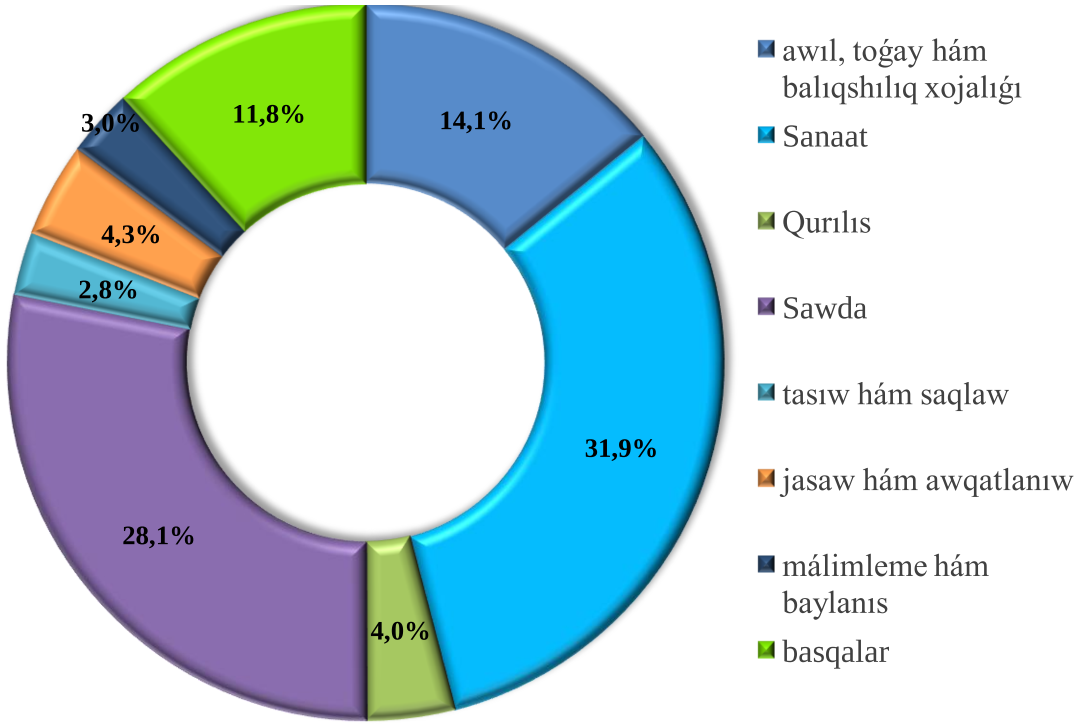

2018-2023 jıldıń yanvar-mart aylarında kishi isbilermenlik subyektlerinde sanaat iskerligi

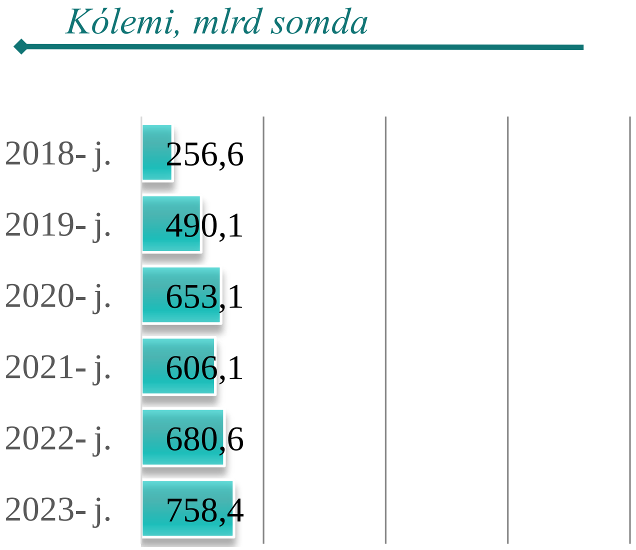

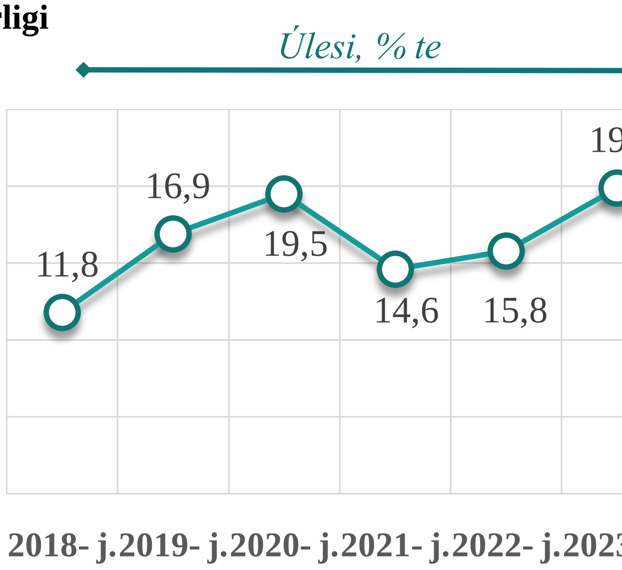

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında qala hám rayonlar boyınsha kishi isbilermenlikte sanaat ónimlerin islep shıǵarıw kólemi

Qala hám rayonlar boyınsha eń kóbirek sanaat ónimleri islep shıǵarıw kólemi Beruniy (141,9 mlrd. som), Nókis qalası (122,4 mlrd. som), Ellikqala (76,3 mlrd. som), Tórtkúl (62,6 mlrd. som), Ámiwdárya (58,7 mlrd. som), Xojeli (57,8 mlrd. som), Qońırat (44,0 mlrd. som), rayonları úlesine tuwra keledi. Bozataw rayonında (6,7 mlrd. som) sanaat ónimlerin islep shıǵarıw kólemi pás bolıp qalmaqta.

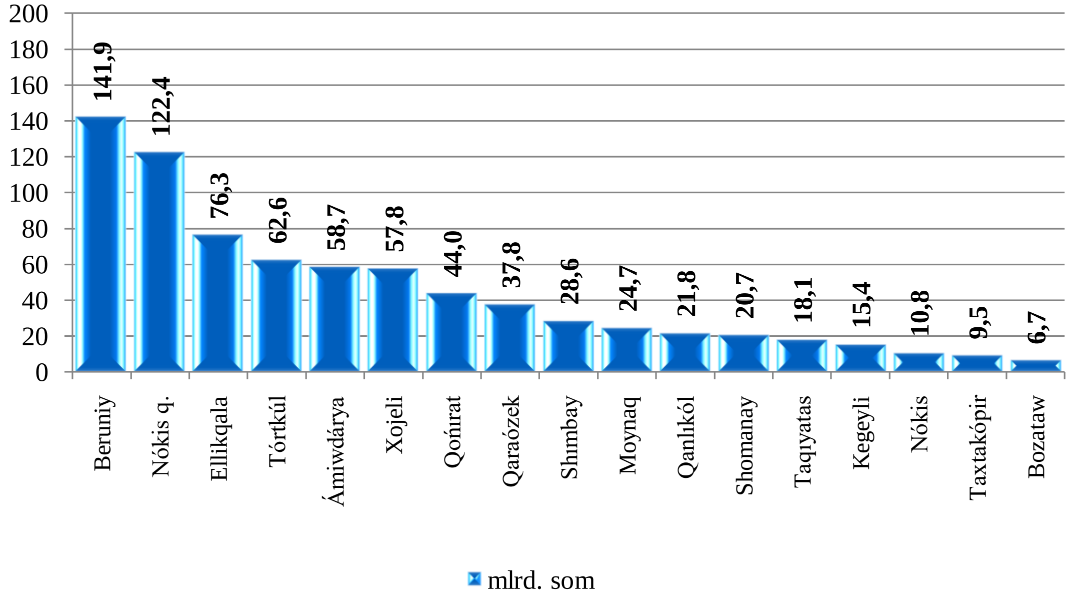

2018-2023 jıldıń yanvar-mart aylarında kishi isbilermenlik subyektlerinde usaqlap satıw sawdadaǵı iskerligi

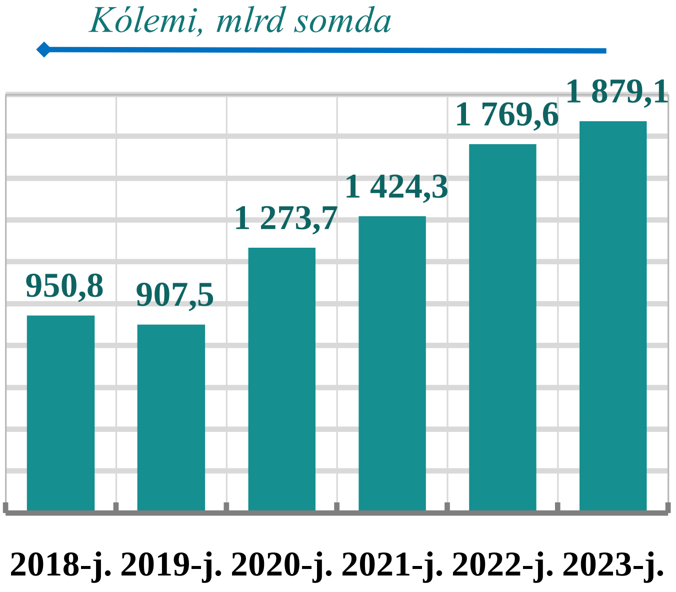

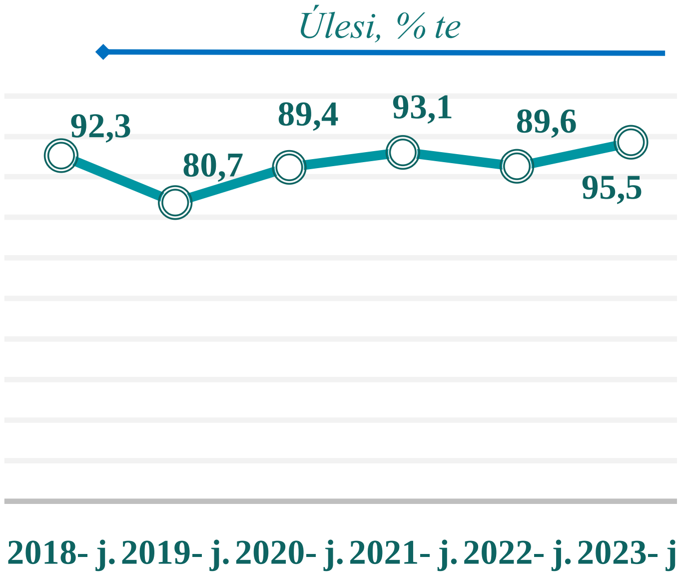

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında qala hám rayonlar boyınsha kishi isbilermenlikte usaqlap satıw tovar aylanısı kólemi hám ósim pátleri

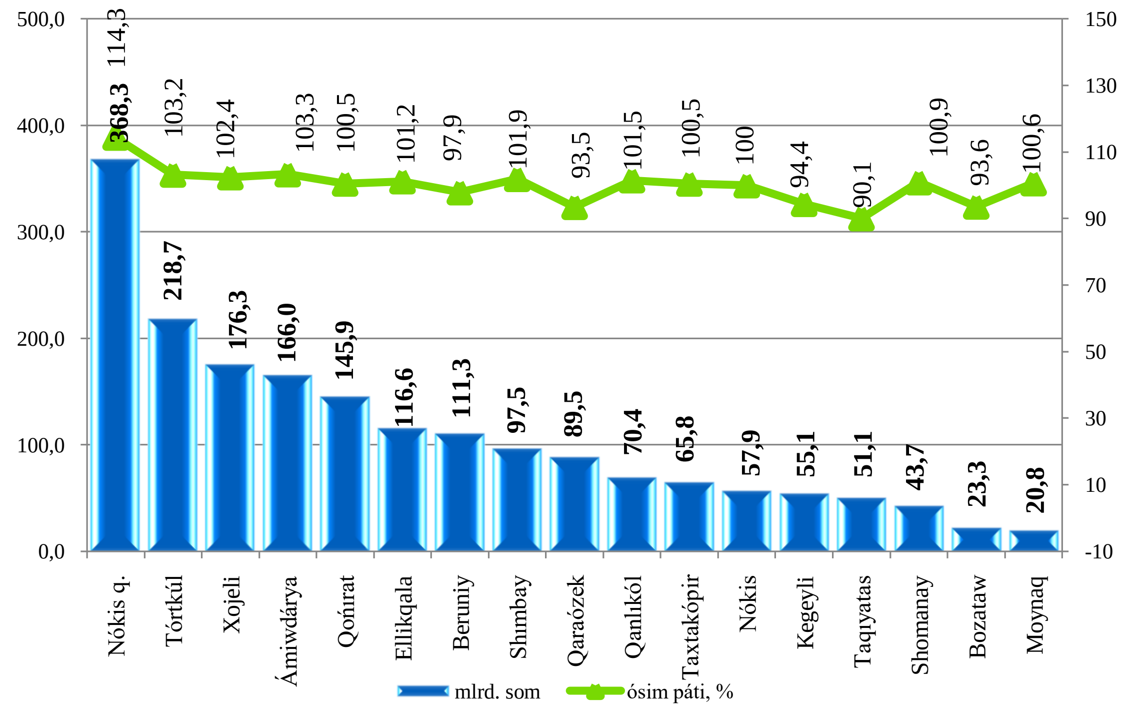

Kishi isbilermenlik (biznes) subyektleri tárepinen usaqlap satıw tovar aylanısı kóleminde Nókis qalası (368,3 mlrd. som), Tórtkúl (218,7 mlrd. som) hám Xojeli (176,3 mlrd. som) rayonları aldıngı orınlarda kelmekte.

2018-2023 jıldıń yanvar-mart aylarında kishi isbilermenlik subyektlerinde xizmet kórsetiwdegi iskerligi

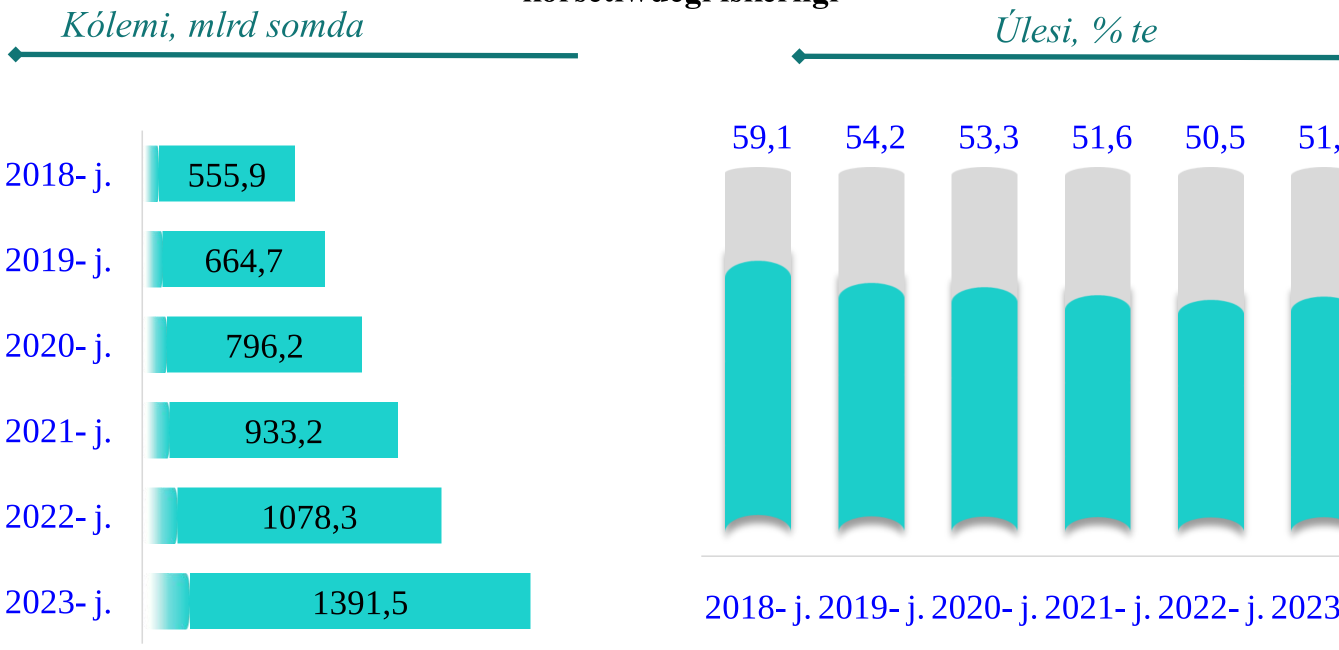

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında qala hám rayonlar boyınsha kishi isbilermenlikte xızmet kórsetiw kólemi hám ósim pátleri

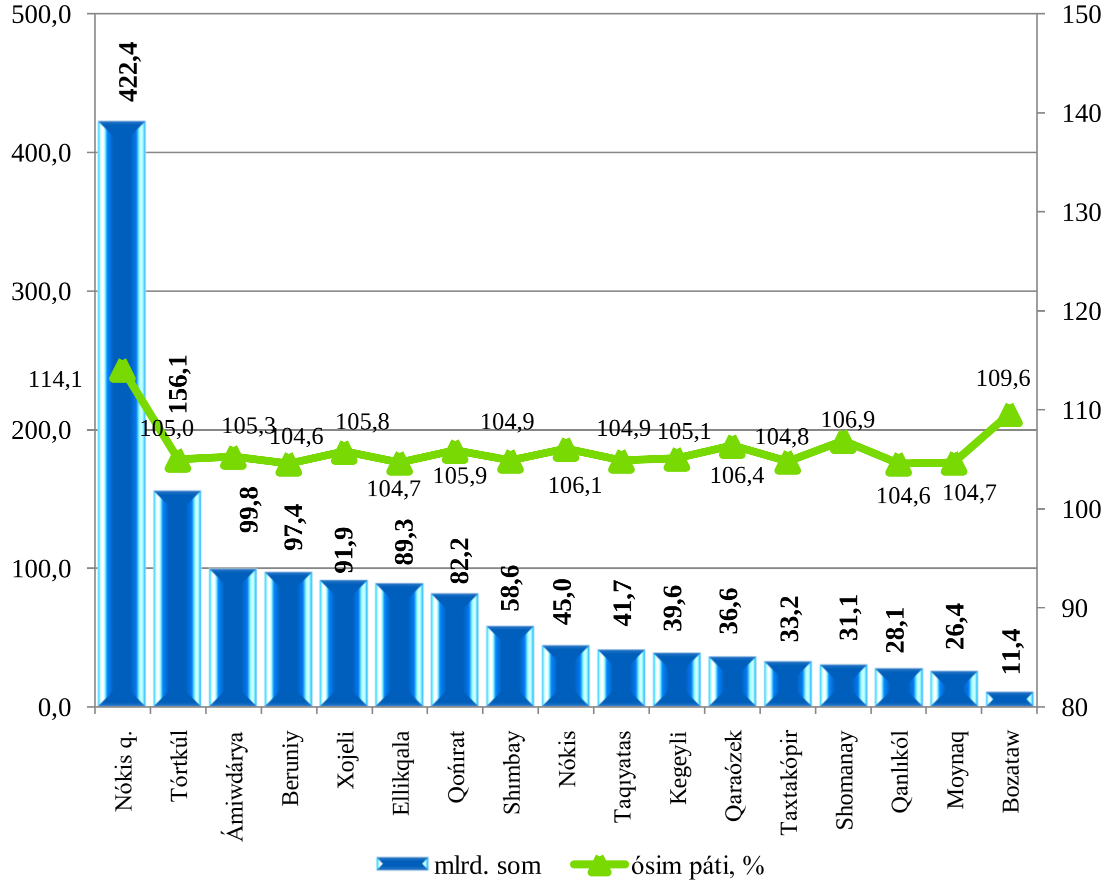

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında Respublika jalpı aymaqlıq ónimi kóleminde kishi isbilermenlik (biznes) subyektleriniń úlesi 48,4 % ti qurap, 2022-jıldıń usı dáwirine (44,6 %) salıstırǵanda procenti quradi.

Sanaat islep shıǵarıw tarawınıń eń joqarı úlesi Bozataw hám Shomanay (jámi islep shıǵarıw kólemine salıstırǵanda úlesi 100,0%), Moynaq (86,5 %), Beruniy (86,1 %), hám Qaraózek (75,8 %) rayonlarına, eń tómen úlesi bolsa Taqıyatas (3,4%) na tuwrı keledi.

Xızmetler tarawında aymaqlar boyınsha jámi xızmet kórsetiw kóleminde kishi isbilermenliktiń joqarı úlesleri Taxtakópir (jámi xızmetler kólemine salıstırǵanda úlesi (81,0 %), Nókis rayon (77,2 %), Shomanay (77,2 %), Qaraózek (76,9 %), Moynaq (76,8 %), Xojeli (75,7 %), Kegeyli (75,4 %), Bozataw (75,3 %) Qanlıkól (71,5 %), Ellikqala (71,2 %) rayonlarına tuwrı keldi.